

**ТВОРЧИСТЬ
АННИ
АХМАТОВОЇ
У РУСІ ЕПОХ
І КУЛЬТУР**

*«Когда б вы знали, из
какого сора растут
стихи не ведая
стыда...
Как одуванчик
у забора,
Как лопухи и лебеда»*

Анна Андріївна Горенко (Ахматова літературний псевдонім, взятий, за власними словами, на честь прабабусі, татарської княжни Ахматової) народилася 11 червня (23 червня) 1889 року у місті Одеса. Вона стала свідком зміни епох – пережила дві світові війни, революцію та блокаду Ленінграда. Дитинство Анни Ахматової пройшло в Царському Селі. Як згадувала поетеса, читати вона навчилася за «Абеткою» Лева Толстого, по французькі заговорила, слухаючи, як вчитель займався за старшими сестрами. З 1900 по 1905 роки Анна навчалася у Царськосільській жіночій гімназії «спочатку погано, потім набагато краще, але завжди неохоче». 1905 вона перебувала на домашньому навчанні. Сім'я жила у Євпаторії.

У наступні роки дівчинка переїхала до родичів до Київа – там вона закінчила Фундукліївську гімназію, а потім записалася на юридичне відділення вищих жіночих курсів. Свій перший вірш Ахматова написала в 11 років. З того часу і до кінця життя вона не переставала займатися поезією.

У квітні 1910 р. Анна Горенко стає дружиною М.С. Гумільова. У нього – автора трьох книг віршів – вже було в поезії досить відоме ім'я. Коли з'ясувалося, що вірши пише його юна дружина, то всерйоз до цього поет поставився не відразу. Однак незабаром стало ясно, і Гумільову в тому числі, що в російській поезії зазвучав новий – талановитий, чистий голос. 1 жовтня 1912 р. у Анни Ахматової та Миколи Гумільова народився син Лев. Згодом великий учений – сходознавець, історик – етнограф, поет та перекладач, чиї заслуги довгий час залишалися недооціненими.

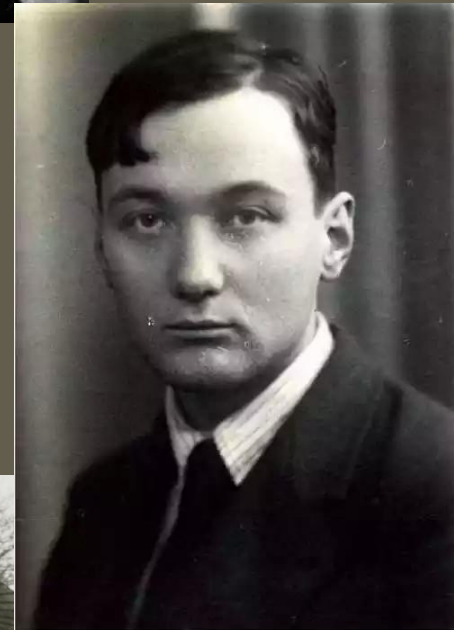

Перші вірші Анни Ахматової були опубліковані у 1911 році. Перша книга віршів поетеси вийшла у 1912 році і називалася «Вечер». У 1914 р. була опублікована друга збірка «Чётки» тиражом 1000 екземплярів. Саме він приніс Анні Андріївні справжню популярність. Ще через три роки у 1917 поезія Ахматової вийшла у третій книзі «Белая стая», вдвічі великим тиражем. Видання, що вийшли, зміцнили за Ахматовою славу одного з перших поетів Росії.

Для Анни Ахматової вірши були можливістю розповісти людям правду. Вона проявила себе як майстерний психолог, знавець душі. Вірші Ахматової про кохання доводять тонке розуміння нею всіх граней людини. У своїх віршах вона виявила високу моральність. Крім того, лірика Ахматової наповнена роздумами про трагедії народу, а не лише особистими переживаннями.

Але поряд із гучною славою Ахматовій довелося випробувати чимало особистих трагедій: у 1921 р. було розстріляно її чоловіка Миколу Гумільова. Навесні 1924 р. вийшла ухвала ЦК ВКП(б), яким Ахматовій фактично заборонялося друкуватися.

У 1930 – ті роки репресії обрушилися ледве не на всіх її друзів та однодумців. Вони торкнулися і найближчих Анні людей: спочатку був заарештований і засланий її син Лев Гумільов, а потім її другий чоловік мистецтвознавець Микола Миколайович Пунін. Ахматова провела сімнадцять місяців у тюремних чергах. Там народжувалися вірші, разом вони складають поему «Реквієм».

В останні роки життя, проживаючи в Ленінграді, Ахматова багато та інтенсивно працювала: крім віршованих творів зайнялася перекладами, писала мемуари, есеї, готувала книгу про А.С. Пушкіна.

Смерть Анни Ахматової 5 березня 1966 р., здається, потрясла всіх. Хоча їй на той момент уже виповнилося 76 років. Та й хворіла вона давно й тяжко.

Померла поетеса в підмосковному санаторії Домодедово. Напередодні смерті вона попросила привезти їй Новий Завіт, тексти якого хотіла звірити з текстами кумранських рукописів. Тіло Ахматової з Москви поспішили переправити до Ленінграда: влада не бажала дисидентських заворушень. Поховали її на Коморовському цвинтарі. На могилі матері Лев Гумільов виклав кам'яну стінку з віконцем, яка мала символізувати стіну в Хрестах, куди вона носила йому передачі.

*Есть на земле счастливые сердца,
По капельке, по искорке, по вздоху
В себя переселившие эпоху,
Ей верные до самого конца.
Когда такой уходит человек,
Живые по нему часы сверяют.
И время на секунду замирает
И лишь потом выравнивает бег.*

И. Молярова 1966 г.

АННА АХМАТОВА У СПОГАДАХ СУЧАСНИКІВ

Марина Цветаева

В Москве, в июне 1941 года Анна Андреевна Ахматова и Марина Цветаева встречались лишь однажды, это была их единственная встреча, чему предшествовало их многолетнее общение: поэтессы переписывались, отправляли друг другу подарки и посвящали стихи. Но были между ними и литературное соперничество, и сплетни, и даже обиды.

«О маленькой книжке Ахматовой можно написать десять томов – и ничего не прибавишь... Какой трудный соблазнительный подарок поэтам – Анна Ахматова.»

В 1912 году Николай Гумилёв говорит о ней:

*Неслышный и неторопливый,
Так странно плавен шаг её,
Назвать нельзя красивой,
Но в ней всё счастье моё*

Фаина Раневская

Я познакомилась с Ахматовой очень давно. Я тогда жила в Таганроге. Прочла её стихи и поехала в Петербург. Открыла мне сама Анна Андреевна. Я, кажется сказала: «Вы мой поэт», - извинилась за нахальство. Она пригласила меня в комнаты – дарила мне дружбой до конца своих дней.

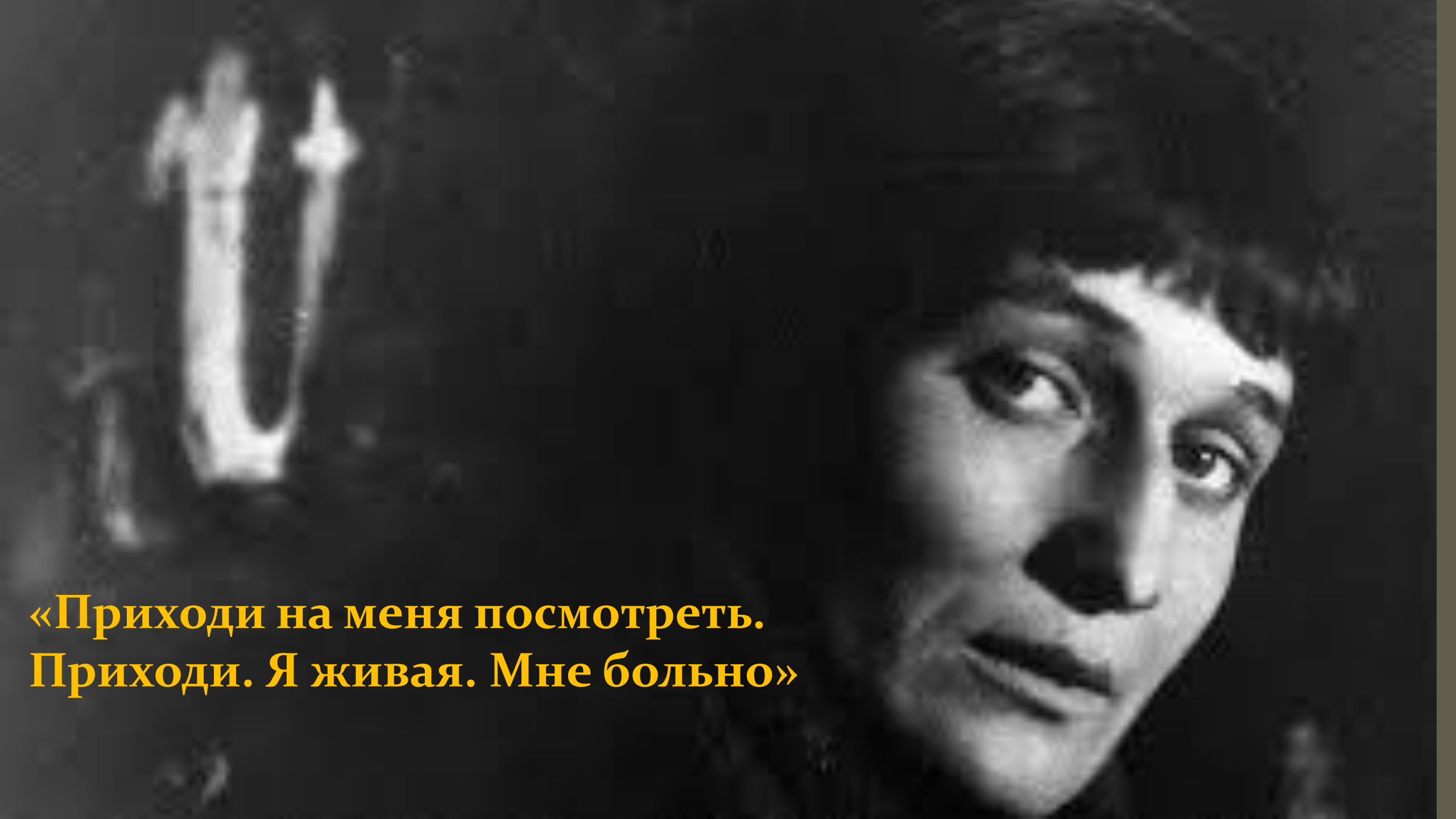
Меня спрашивают, почему я не пишу об Ахматовой, ведь мы дружили...

Отвечаю: не пишу потому что очень люблю её.

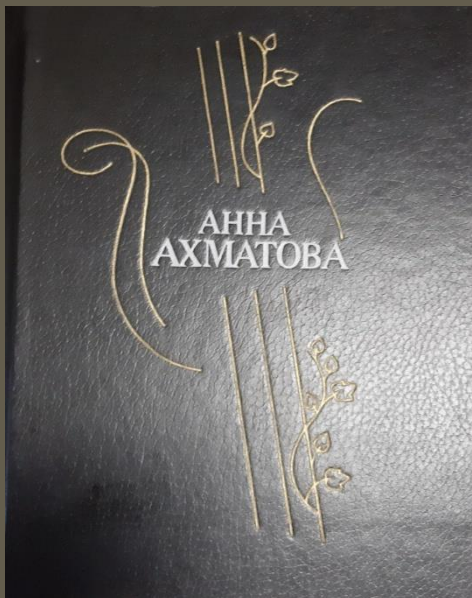
В 1914 году небыизвестный поэт Осип Мандельштам отмечает:

*Вполоборота, о печаль,
На равнодушных поглядела.
Спадая с плеч, окаменела
Ложноклассическая шаль.*

**«Приходи на меня посмотреть.
Приходи. Я живая. Мне больно»**

821.161.1

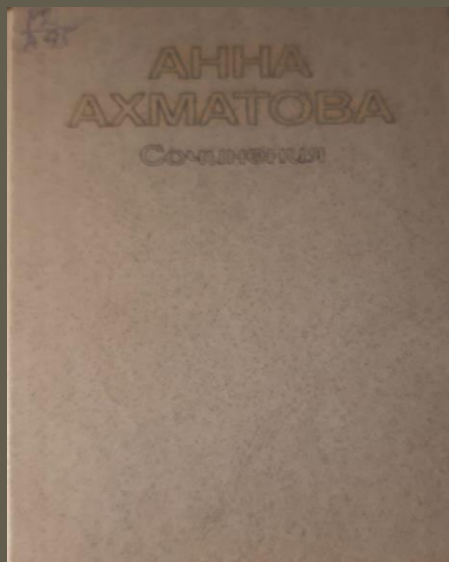
А- 95

Ахматова А.

Стихотворения и поэмы. – Л.: Лениздат, 1989. – 606 с, ил.

ISBN 5-289-00423-8

В книге представлены стихотворения разных лет из прижизненных сборников Анны Ахматовой, журнальные публикации, а также «Поэма без героя», «Реквием».

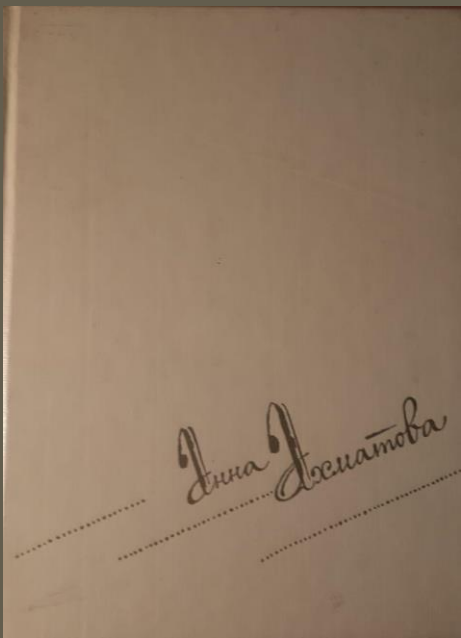

821.161.1

А- 95

Сочинения в 2-х т. [Текст] : Т.2. Проза/Сост., подгот. Текста и комент. Э. Герштейн, Л. Мандрыкиной, В.Черных. Переводы (сост. И коммент. Н. Глен). – М.: Худож. Лит., 1986. – 463 с.

Во второй том Сочинений А. Ахматовой входят статьи о Пушкине, слово о Лермонтове, о Данте, воспоминания о Блоке, Лозинском, Модильяни; её воспоминания-размышления о писателях-современниках – Цветаевой, Пастернаке, И, Анненском, Мандельштаме...

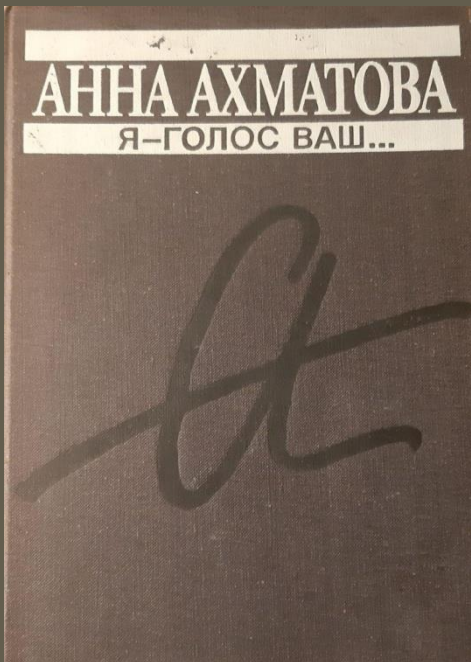
821.161.1

А- 95

Ахматова А.

Собрание сочинений в двух томах [Текст] : Том II/Редактор тома Н.Н. Кудрявцев, оформление художник А.Т. Яковлева, техн. Ред. В.Н. Веселовская. – М.:Издательство «Правда», 1990

Стихотворения разных лет.

821.161.1

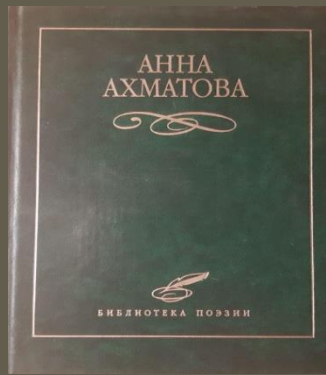
А- 95

Ахматова А.

Я – голос ваш... - М.: Кн. Палата, 1989. – 383 с. – (Попул. Б-ка)

ISBN 5-7000-0128-4

Книга избранного Анны Ахматовой выходит в год столетия со дня рождения поэта. В сборник включены широкоизвестные произведения Ахматовой в стихах и прозе, а также отдельные стихотворения, строфы, строки, которые до самого последнего времени не публиковались.

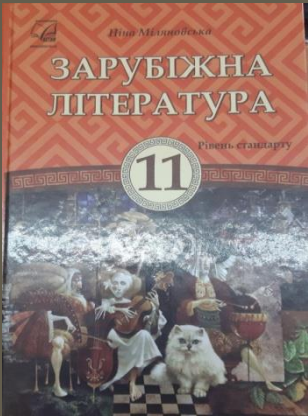
821.161.1

А- 95

Ахматова А.

Избранное /Оформл. «Диамант». – СПб.: ТОО «Диамант», 1998. – 448 с.

В сборник А.А. Ахматовой (1889 – 1966) вошли её лучшие стихотворения, а также «Поэма без героя» и «Реквием»

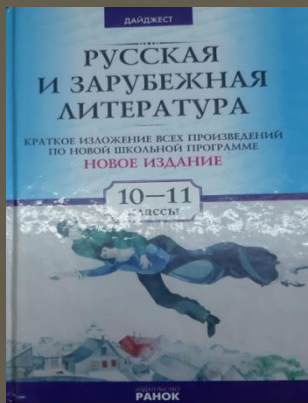
821(100)(075.3)

М - 60

Мілянєвська Н.Р.

Зарубіжна література. Рівень стандарту [Текст] : підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти – Тернопіль : Астон, 2019. – 256 с.: іл. ISBN 978-966-308-757-3

У підручнику подано статті, в яких розглянуто етапи розвитку літератури, схарактеризовано творчість письменників, проаналізовано конкретні твори.

821.161.1

Р-89

Русская и зарубежная литература. [Текст] : Краткое изложение содержания всех произведений новой школьной программы. 10-11 классы./Авторы – составители Хворостяная Р.Е. и др. – Харьков: Веста: Издательство «Ранок», 2009. – 848 с.

(Дайджест)

Содержание книги полностью соответствует структуре программы курса «Литература» для средних общеобразовательных школ с русским языком обучения.

